

Leer

Vraag

Ontmoet

Lees

Doe

Jaarrekening

2023

.....	1
Ons verhaal.....	3
I BESTUURSVERSLAG	4
Algemeen	4
Visie	4
Bestuur en personeel.....	5
Bedrijfsvoering en organisatieontwikkeling	8
De Dienstverlening	9
De basis uit ons convenant.....	9
De programma's	10
Participatie in de informatiesamenleving - digitale inclusie en digitaal burgerschap	12
Leven lang ontwikkelen - basisvaardigheden en blijvende inzetbaarheid.....	15
Vooruitblik	17
Zorgplicht en SPUK	17
SGB projecten/Subsidie Provincie Gelderland	18
Verhuisprojecten.....	18
Bezuinigingen/ombuigingen.....	18
II FINANCIEN	19
In control.....	19
Resultaat en Eigen Vermogen	19
Solvabiliteit en liquiditeit.....	19
III BALANS PER 31-12-2023	20
ACTIVA.....	20
Vaste activa	20
Vlottende activa	20
PASSIVA.....	20
Eigen vermogen	20
Vreemd vermogen	20
IV STAAT VAN BATEN EN LASTEN	21
Baten	21
Lasten.....	21
Mutaties algemene reserve.....	21
Mutaties bestemmingsreserve	21
Mutaties bestemmingsfonds	21
V KASSTROOMOVERZICHT 2023	22
Kasstroom	22
Operationele kasstroom.....	22
Investeringskasstroom.....	22
Financieringskasstroom.....	22

VI TOELICHTING JAARREKENING	23
Algemeen	23
Grondslagen voor de balanswaardering	23
Grondslagen voor resultaatbepaling	24
Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht	24
VI.....	25
ACTIVA	25
PASSIVA.....	28
VII NIET IN BALANS OPGENOMEN REGELINGEN	31
VIII TOELICHTING OP STAAT VAN BATEN EN LASTEN	32
BATEN	32
LASTEN	33
Resultaatbestemming	35
Verantwoording WNT-bezoldiging Raad van Bestuur.....	36
Verantwoording WNT bezoldiging Raad van Toezicht (1/2).....	37
Verantwoording WNT-bezoldiging Raad van Toezicht (2/2)	38
IX OVERIGE GEGEVENS	39
X CONTROLEVERKLARING ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT	40

Ons verhaal

We ontmoeten je in boeken, in verhalen, in gesprekken. Bij Bibliotheek Rivierenland zien we hoe mensen zich ontwikkelen. Van de eerste zin tot de komma waar je nu bent. We verstaan je in het zoeken en het niet weten. We helpen mensen op weg en zorgen dat iedereen mee blijft doen.

Elk verhaal blijft zich ontwikkelen. Ook bij Bibliotheek Rivierenland zijn we voortdurend in ontwikkeling. Vandaag is anders dan morgen zal zijn. Al staat een bladzijde soms bol van de problemen of uitdagingen, de kans is groot dat we op de bladzijde daarna nieuwe kansen ontdekken.

Mensen komen op ons pad en we verhouden ons tot nieuwe gedachten, mogelijkheden en inzichten. Het verhaal is oneindig, want het is het verhaal van ons allemaal.

Altijd open

Er zit geen slot op verhalen. Daarom staan we elke dag open voor wat er speelt, wat leeft en hoe het gelezen wordt. We kijken om ons heen en binnenin ons. We analyseren, werken resultaatgericht en kijken vooruit: de volgende bladzijde lonkt. Bij Bibliotheek Rivierenland werken we samen om verder te komen, met oog en oor voor alle mensen en alles wat speelt. We doen het samen.

Zoveel mensen, zoveel talen

Mensen spreken nu eenmaal allemaal een andere taal, letterlijk en figuurlijk. Bij ons ben je welkom in elke taal, met elke vraag. Omdat wij jou willen horen én verstaan, kijken we vooral naar de overeenkomsten tussen alle verschillen. We willen jouw vraag of behoefte horen, zodat we goed begrijpen wat je wilt onderzoeken of vinden in onze collectie en activiteiten.

Van binnen en buiten

Binnen onze gebouwen dragen we bij aan ieders ontwikkeling. We geven informatie, stellen vragen, gaan in gesprek en reiken aan. En we bieden ruimte voor boek of studie, rust of gezelschap, offline en online.

Een ontmoeting van mens tot mens is vaak het beginpunt van een nieuw verhaal. Ook buiten de bibliotheekmuren zijn we er voor je en komen we jouw kant op. Je komt ons daarom tegen in de buurt, bij het dorps huis, op school, kinderdagverblijf of consultatiebureau. We vinden het belangrijk dat iedereen kan meedoen en zetten ons daarvoor in. Elke dag, met hart en ziel. Zo is Bibliotheek Rivierenland van vaste waarde voor de gemeenschap.

Morgen ben je net weer anders dan vandaag. Met liefde en vakmanschap reiken we als bibliotheek aan wat voor jouw ontwikkeling vandaag en morgen van belang is. Dat geeft zin: in de dag, de volgende stappen die je zet, het volgende hoofdstuk. Met trots dragen wij bij aan alle verhalen van alle mensen.

Ons verhaal kwam tot stand na interviews door Merel Morre en Lidy Lathouwers van 'Brief van de Koning' met een afvaardiging van onze medewerkers. Met als opdracht: schrijf een verhaal dat onze organisatie beschrijft zoals we zijn.

Dit zijn wij en dit is onze jaarrekening 2023. Ons verhaal over 2023, samen met het inhoudelijke jaarverslag. Onze bijdrage aan meer gelijke kansen en een mooiere wereld.

Lidy Vos

Directeur-bestuurder Stichting Openbare Bibliotheek Rivierenland

7 maart 2024

I BESTUURSVERSLAG

Algemeen

Dit verslag van het bestuur betreft de Stichting Openbare Bibliotheek Rivierenland, gevestigd in Tiel.

De stichting heeft als doel: de bevordering van de openbare bibliotheekvoorziening in haar werkgebied ten behoeve van de algehele bevolking, zonder onderscheid van godsdienstige overtuiging, politieke gezindheid of sociale groepering. Het huidige werkgebied omvat de gemeenten Buren, Culemborg, Druten, Maasdiel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel. Daarnaast het verrichten van alle verdere werkzaamheden, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

Visie

Samen maken we de bieb

Als veilige, laagdrempelige en waardenvrije plek dragen we bij aan de versterking van het individu en daarmee de lokale samenleving. Wij bieden gelegenheden om samen te komen, elkaar te leren kennen en met en van elkaar te leren te midden van onze fysieke en digitale collecties. Met een breed en gevarieerd activiteitenprogramma streven we naar participatie, zelfredzaamheid en ontwikkeling van alle inwoners van Rivierenland.

De Bibliotheek is voor inwoners een plek in de lokale samenleving waar zij hun kennis, vaardigheden en interesses kunnen delen. De Bibliotheek is daarmee ook een platform voor diverse community's en voor lokaal (door inwoners) gecreëerde content.

We hebben de volgende missie geformuleerd:

De Bibliotheek Rivierenland is een open en verbindende organisatie die de inwoners van Rivierenland inspireert en ondersteunt bij het verbeteren van hun basisvaardigheden en het verhogen van hun zelfredzaamheid. Vanuit de overtuiging dat het bevorderen van verbinding en zelfontplooiing bijdraagt aan een betere kwaliteit van leven en meer maatschappelijke welvaart.

In ons organisatiebeleidsplan hebben we drie ambities geformuleerd. Deze ambities sluiten aan bij de drie maatschappelijke opgaven in het landelijk bibliotheekconvenant

1. **Geletterde samenleving** – Bevorderen geletterdheid en leesplezier
2. **Participatie in de informatiesamenleving** - Digitale inclusie en digitaal burgerschap
3. **Leven lang ontwikkelen** – basisvaardigheden en blijvende inzetbaarheid

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.

25 MAART 2024

FSV
ACCOUNTANTS+ADVISEURS

Bestuur en personeel

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht houdt toezicht op het beleid van de directeur-bestuurder en de algehele gang van zaken. De Raad van Toezicht is werkgever en sparringpartner van de directeur-bestuurder en biedt advies en ondersteuning.

De samenstelling van de Raad van Toezicht was per 31 december 2023

- Hilde Kuus (voorzitter)
- Jurgen van Dinteren
- Peter van Moort
- Peter Reijers
- Barend de Graaff

Werkwijze

Het besturen van de stichting is krachtens wet en statuten opgedragen aan de Raad van Bestuur. De Raad van Toezicht en de directeur-bestuurder werken volgens de principes van de Governance Code Cultuur. Dit betekent dat de Raad van Toezicht erop toe ziet dat kwaliteitszorg met regelmatige evaluatiemomenten een integraal onderdeel is van het functioneren van de instelling en dat de organisatie open is over de resultaten en de mogelijke actiepunten benoemt.

Algemeen

Het jaar 2023 was een jaar waarin we als Raad van Toezicht hebben ingezet op het benutten van kansen op vernieuwing en doorontwikkeling.

De Raad van Toezicht heeft groot respect voor de wijze waarop de bestuurder en haar team de organisatie hebben neergezet als een professionele en waardevolle speler op het culturele en sociaal-maatschappelijke speelveld. De landelijke erkenning (zelfs in de troonrede!) voor deze rol helpt daarbij. De bibliotheken hebben hun binding met de lokale samenleving in de gemeenten nog verder versterkt. De waardering voor wat bereikt is groeit. Dit alles blijft binnen de gestelde financiële kaders. Verheugend is dat deze iets ruimer worden door de provinciale bijdrage.

Wij spreken onze dank uit aan allen die daaraan hebben bijgedragen. Wij zien de ontwikkeling van de Bibliotheek Rivierenland naar een nog meer vraag gestuurde organisatie waar enthousiaste en gedreven mensen werken onder leiding van deze bestuurder met vertrouwen tegemoet.

De Raad van Toezicht is toekomstgericht bezig geweest met haar eigen samenstelling. Als gevolg van een samenloop in het schema van aftreden zijn eind 2023 Jurgen van Dinteren, Barend de Graaff en Peter Reijers afgetreden. Wij zijn hen zeer erkentelijk voor hun langdurige inzet en waardevolle bijdragen in de Raad van Toezicht. Gelijktijdig is geworven voor 4 nieuwe leden van de Raad van Toezicht. Ook heeft een statutenwijziging plaatsgevonden om de inmiddels verouderde statuten weer aan te laten sluiten op de geldende wettelijke eisen.

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.

25 MAART 2024

FSV
ACCOUNTANTS+ADVISEURS

Als nieuwe leden verwelkomen wij in 2024 met veel genoegen: Joke Abbring, Belinda Elfrink, Hamid Ait Oumghar en Ivo de Gier. Wij gaan ons in deze vernieuwde samenstelling met veel enthousiasme inzetten voor de toekomst van bibliotheek Rivierenland!

Activiteiten 2023

In 2023 is de Raad van Toezicht viermaal in vergadering bij elkaar geweest.

De auditcommissie kwam tweemaal bij elkaar.

Er is twee keer overleg geweest van de voorzitter met de OR.

De remuneratiecommissie kwam bij elkaar om haar verantwoordelijkheid als werkgever te nemen om het functioneren van de directeur-bestuurder met haar te bespreken.

Daarnaast is er op regelmatige basis overleg over verschillende onderwerpen tussen de directeur-bestuurder en de afzonderlijke leden van de Raad van Toezicht, waarbij de specifieke kennis en kunde van de leden wordt ingebracht.

De volgende zaken zijn in de vergaderingen aan de orde geweest:

- Jaarrekening en jaarverslag 2022 managementletter
- Begroting 2024
- Managementrapportages
- De ontwikkelingen binnen onze gemeenten die van invloed kunnen zijn op het functioneren van OBR.
- Organisatieontwikkeling
- Beleidsplan
- Bedrijfsvoering
- Convenant 2023-2026
- Landelijke en provinciale ontwikkelingen en kansen
- Strategie
- Kwartaalrapportages P&O
- Financiële rapportages (kwartaal- en halfjaar rapportages)
- Opvolging en samenstelling RvT

De bestuurskosten zijn in 2023 hoger dan begroot in verband met de werving van nieuwe leden voor onze Raad van Toezicht.

Raad van Bestuur

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. De bezoldiging voor de directeur-bestuurder en de leden van de Raad van toezicht blijft onder het WNT-maximum.

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.

25 MAART 2024

FSV
ACCOUNTANTS+ ADVISEURS

Medewerkers

Op 31 december 2023 waren er 92 medewerkers in dienst. Er gingen 16 medewerkers uit dienst en er kwamen 28 medewerkers in dienst. De toename van het personeelsbestand met 12 personen heeft deels te maken met extra budget (5) voor de met (provinciale) extra subsidie gefinancierde projecten, daarnaast hebben we een aantal langdurig zieke collega's (6) structureel moeten vervangen. We hebben een medewerker coördinatie opleidingen (1) aangenomen voor een tweejarig intern opleidingstraject ten behoeve van de klantadviseurs.

Het ziekteverzuim in 2023 was 8,64%. Dit is inclusief 6 langdurig zieke medewerkers. In 2022 was het ziekteverzuim 8,29%.

In 2023 hebben we de langdurig zieke medewerkers allemaal kunnen vervangen, gezien het feit dat dit mensen zijn die in de directe dienstverlening werken. Vanwege het risico van het langdurige verzuim bij steeds meer hoger opgeleide medewerkers met een behoorlijke contractomvang hebben we in 2023 een stop-loss verzuimverzekering afgesloten. Daarnaast is er een traject opgestart om een nieuwe Arbodienst te zoeken, die meer en beter passende ondersteuning biedt voor onze organisatie. Deze samenwerking start in het eerste kwartaal van 2024. We verhogen met een deel van ons resultaat over 2023 de reserve ziekteverzuim naar 120.000. Dit in verband met het eigen risico van de verzuimverzekering.

Wij hebben de doorontwikkeling van de organisatie in 2023 verder vormgegeven. Toen bleek bij een aantal medewerkers dat hun talenten meer en beter tot hun recht komen in een andere context. Voor deze mensen zijn er vaststellingsovereenkomsten opgesteld en waar gewenst outplacementtrajecten ingezet. Het betreft met name medewerkers die gekozen hebben om de nieuwe functie van community librarian niet in te willen of kunnen vullen.

CAO en FUWA

In 2023 is er een nieuwe CAO ingegaan. Daarnaast hebben wij het nieuwe functiewaarderingssysteem in 2023 ingevoerd.

Vorig jaar hebben we een reservering gemaakt voor de loonstijging die hoger was dan begroot, in verband met een lagere indexering. Deze reservering hoeft achteraf niet aangewend te worden. Gezien het feit dat momenteel nieuwe onderhandelingen lopen, waarvan we verwachten dat deze uiteindelijk hoger uitkomen dan onze indexering uit de begroting, handhaven we deze reservering voor 2024.

Vrijwilligers

In 2023 waren er bij Bibliotheek Rivierenland 459 vrijwilligers actief, in 2022 waren dit er 422. De medewerking en inzet van vrijwilligers is essentieel voor onze bedrijfsvoering. Zij ondersteunen in de locaties, ze helpen bij de vele activiteiten die we in onze locaties organiseren; een aantal van hen gaat naar onze klanten toe om voor te lezen of om boeken te brengen (Boek op Bezoek/Voorleescorso-projecten of Bibliotheek aan Huis voor niet mobiele mensen). Daarnaast staan onze vrijwilligers als gastvrouw/-heer in de vestigingen om daar de klanten te helpen, de bibliotheek netjes te houden en toezicht te houden. Daarnaast zijn er vrijwilligers actief op het gebied van taalondersteuning. Onze vrijwilligers worden steeds meer onze ambassadeurs in de gemeenschap. Wel moeten we ons budget aanpassen door de groei van de aantallen. Het betreft budget voor presentjes en bijeenkomsten om de vrijwilligers te bedanken voor hun inzet.

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.

25 MAART 2024

FSV
ACCOUNTANTS+ ADVISEURS

Bedrijfsvoering en organisatieontwikkeling

ICT

Cybersecurityverzekering

Naast de afgesloten cybersecurityverzekering in 2022, zijn we momenteel bezig met een Disaster Recovery Plan. Ook vervangen we de switches, de laatste stap in een betere beveiliging.

Als Bibliotheek Rivierenland gevoelige klantgegevens opslaat, dan is zij wettelijk verplicht (AVG) persoonsgegevens te beschermen. Steeds meer bedrijven worden gehackt en steeds vaker gebeurt dat met zogenaamde gijzelingssoftware (ransomware), waarbij tegen betaling netwerk en gegevens weer worden vrijgegeven. Daarmee is het probleem van de voortzetting van de dienstverlening niet opgelost, omdat de inbraak gepaard gaat met het 'openzetten' van allerlei digitale deuren die eerst weer goed moeten worden gesloten. Anders zou een nieuwe hack direct kunnen plaatsvinden. Soms is daar weken of zelfs maanden voor nodig. De gevolgen kunnen dus groot zijn en de kosten kunnen aanzienlijk oplopen. Bibliotheek Rivierenland heeft daarom in april 2022 een cybersecurityverzekering afgesloten.

Uiteraard hadden we alle beveiliging zo goed als mogelijk geregeld, maar het risico op hacks is enorm gegroeid. Kijk maar naar recente hacks in 2022 van gemeenten in ons werkgebied en in oktober 2022 bleek de bibliotheek Rotterdam wekenlang plat te liggen door een cyberaanval. Inmiddels hebben alle medewerkers ook een bewustwordingscursus (BOEK) cybercriminaliteit gevolgd. We hebben in 2023 gekozen voor een ander soort training, die het medewerkers nog gemakkelijker maakt deze te volgen. Deze cursus is verdeeld in kleinere onderdelen en zal worden opgenomen in de werkomgeving en ons opleidingsplan.

HRM

We zijn in 2023 gestart met een intern opleidingstraject. De landelijke modules blijken onvoldoende passend, waardoor we deze zelf hebben georganiseerd. Hiervoor hebben we al in 2022 een reserve gevormd, die we in 2023 deels al hebben aangewend. Dit traject loopt nog het hele jaar 2024 verder. De opleiding is vastgelegd in een digitale omgeving, waarbij de stuurgroep ook de borging regelt. Daarnaast is er ook voor onze community librarians en ontwikkeladviseurs een traject opgestart dat bestaat uit inhoudelijke samenwerking en kennisdeling. Het restant van deze reservering zal in 2024 aangewend worden.

Administratiekosten

De kosten voor administratie vielen lager uit. De oorzaak hiervan is gelegen in het feit dat de contracten van onze kopieer en printapparatuur afliepen begin 2022. We hebben besloten deze nog twee jaren te handhaven, waardoor in 2022 en 2023 de kosten aanzienlijk lager zijn. In 2024 zullen deze naar verwachting op het normale niveau zijn omdat we dan weer nieuwe apparatuur moeten leasen.

Bezoek website en nieuwsbrief

In 2023 had de website van Bibliotheek Rivierenland 495.786 paginaweergaven. In 2022 waren dit 460.889 weergaven. Onze nieuwsbrieven bereiken momenteel maandelijks 14.038 adressen met een bovengemiddeld aantal ontvangers die deze ook leest of verder klikt. We hadden voor marketing een reserve gevormd van €40.000 om extra aandacht te kunnen geven aan onze zichtbaarheid. Van deze reserve is in 2023 €16.000 gebruikt. Het restant €24.000, wordt toegevoegd aan de reserve implementatie nieuwe visie.

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.

25 MAART 2024

FSV
ACCOUNTANTS+ ADVISEURS

Risico en weerstandsvermogen

Het afgelopen jaar hebben we onze budgetten nauwlettend in de gaten gehouden en bijgestuurd waar nodig. Wel is door de groei van onze organisatie in 2023 duidelijk geworden dat de afdeling bedrijfsvoering uitgebreid moet worden. Zowel kwantitatief als kwalitatief komen we hier tekort en is de werkdruk te hoog. Na onderzoek in 2023 start in 2024 een manager bedrijfsvoering ad interim die van binnenuit het team op de juiste sterkte gaat brengen. Zowel op HRM gebied als facilitair is uitbreiding hard nodig. Zeker gezien de huidige situatie op de arbeidsmarkt. Er zijn diverse projecten die in 2024 uitgevoerd moeten worden, waardoor de lokale teams hun werk beter kunnen uitvoeren. Daarnaast willen we naar een onderhoudsplan per locatie toe, waardoor we preventief kunnen werken in plaats van reactief. Ook staat in 2025 de volgende certificeringsronde op de agenda. Deze aanpassing zal deels tot stand komen vanuit de reservering bibliotheekvernieuwing. Dat betekent ook dat deze reserve in 2023 aangevuld zal worden met de niet aangewende reserve voor marketing en een deel van het exploitatieresultaat van 2023. Het doel is een gezonde bedrijfsvoering houden en zorgen dat alle teams hun werk zonder onnodige afleiding kunnen doen. Daarnaast staat ook binnen HRM inclusie en diversiteit op de agenda.

De Dienstverlening

De basis uit ons convenant

De Bibliotheek als plek voor ontmoeting, ontwikkeling en ontspanning

Leden

In 2023 nam het aantal jeugdleden toe met 647 leden van 33.881 leden in 2022 naar 34.528. Het aantal volwassen leden steeg ook naar 15.253 leden in 2023. De instellingsabonnementen namen toe en kwam op 307. Het totaal aantal leden bedroeg 50.088 ten opzichte van 48.872 in 2022. Op alle fronten een stijging. We zien al jaren een verschuiving in het aandeel jeugdleden en uitleningen dat groeit. Dit betreft de cijfers in onze bibliotheken, dat is exclusief alle uitleningen in de scholen. Uiteraard is het aantal gebruikers van de Bibliotheek veel groter, omdat niet iedereen lid is van de Bibliotheek. Wij zien nog te vaak dat jongeren afhaken als lid als ze 18 jaar oud worden omdat dan betaald moet worden voor hun abonnement. Wij zien een andere beweging in bibliotheken die deze leeftijd verhoogd hebben op vraag en financiering van de gemeente. (Arnhem in 2022 en meer gemeenten volgen inmiddels.)

Uitleningen

We genereerden in 2023 maar liefst 1.064.794 uitleningen, dit waren in 2022 1.048.970 uitleningen en als vergelijking in 2020 maar 690.861 uitleningen. In 2019 waren er dit 941.363. De waardering voor een geopende Bibliotheek speelt hier een rol, maar vooral ook de toename in jeugdleden omdat het belang van lezen en de opgelopen achterstanden in Coronatijd heel duidelijk werd.

De uitleningen e-books stegen ook en bedroegen 81.785 ten opzichte van 76.621 uitleningen in 2022. Er werden 36.261 luisterboeken uitgeleend, in 2022 waren dit 31.117 uitleningen. Ook hier zien we een toename.

Bezoekers

In alle locaties ontvingen we in 2022 589.016 bezoekers. In 2023 stegen deze aantallen naar 685.506 bezoekers. Een toename van maar liefst 96.490 bezoekers.

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.

25 MAART 2024

FSV⁹
ACCOUNTANTS+ADVISEURS

Collectie

Onze collectie werd in 2023 zorgvuldig samengesteld door NBD Biblion op basis van onze collectieprofielen. Wij zijn trots op het feit dat we de eerste Bibliotheek in Nederland zijn die geen plastic meer verwerkt in haar boeken. We blijven de collectie goed afstemmen op de wensen van onze klanten en doen regelmatig intern onderzoek naar onze processen. Er was een bedrag gereserveerd om de collectie in 2023 een extra impuls te geven. Doordat NBD Biblion, onze boekenleverancier, in juli 2023 overging op een nieuw computersysteem waren de leveringen, bestellingen en budgetten maandenlang onduidelijk. De migratie bleek onvoldoende getest, waardoor zij in een enorme crisis terecht kwamen. En alle bibliotheken in het land, op dat gebied. Dat betekent dat er nog boeken en facturen in 2024 uitgeleverd zullen worden. Hierdoor is de begroting niet gehaald en is de exploitatiepost collectie lager dan begroot. Alle extra werkzaamheden die dit ons gekost heeft proberen we te verhalen op NBD Biblion. De reservering voor collectie van 50.000 handhaven we om de leveringen die nog moeten komen van 2023 op te kunnen vangen.

De collectie jeugdboeken bedroeg per 31 december 123.958 exemplaren en de volwassen collectie bedroeg 106.830 exemplaren. In totaal zijn dat 230.788 exemplaren. In 2022 bestond de totale collectie uit 260.991 exemplaren. Het afschrijven is in 2023 weer volgens afspraken in de profielen opgepakt. Daarnaast is er minder geleverd.

Community's

We hebben in 2023 ingezet op vraaggericht werken in al onze kernen en wijken. Inwoners die ons niet weten te bereiken, maar wel ondersteuning nodig hebben, die zoeken we op waar zij veel zijn. Met 21 locaties en 101 kernen en wijken in ons werkgebied betekent dit contacten leggen en de vraag ophalen. Van daaruit kijken welke dienstverlening we in kunnen zetten om impact te maken. Er zijn mooie stappen gezet in netwerkvorming en ook al aardig wat succesvolle activiteiten georganiseerd. We hopen deze dienstverlening verder vorm te geven in 2024. Er zijn door 6 gemeenten zogenaamde SPUK-aanvragen ingediend, waardoor de dienstverlening in kernen en wijken verder uitgebreid kan worden. Om deze vernieuwing vorm te geven, moeten we gebruik maken van de reserve voor implementatie nieuwe visie.

De programma's

Geletterde samenleving | Doorgaande leeslijn 0-18 jaar/ Preventie

Binnen deze doorgaande lijn bepalen we door middel van effectmetingen welke aanpak de beste resultaten oplevert. Deze aanpak blijven we door ontwikkelen. We werken aan een zichtbare verandering in gedrag en het hierdoor vergroten van kansen, waarbij we meer ouders bereiken en ondersteunen bij het oppakken van hun rol binnen de leesbevordering. Dit doen we met de gezinsaanpak door de inzet van onze leescoaches die werken aan leesplezier thuis. Binnen de Bibliotheek op School steken we meer in op deskundigheidsbevordering door leerkrachten en door teams te coachen. We zetten de uren zoveel als mogelijk in op het stimuleren van de leesmotivatie met kleine groepjes leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Daarnaast besteden we op sleutelmomenten, in de 4 en 6 (wanneer de leesmotivatie aantoonbaar daalt) klassikaal aandacht aan leesbevordering en het stimuleren van leesplezier. Voor het vmbo-onderwijs ontwikkelden we een format binnen een innovatieproject. Daarnaast volgen wij de landelijke ontwikkelingen in het voortgezet onderwijs om gebruik te maken van bewezen 'best practices' om daarmee een effectieve aanpak te kunnen blijven bieden ten behoeve van de leesmotivatie van jongeren.

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.

25 MAART 2024

FSV
ACCOUNTANTS+ ADVISEURS

Taal begint thuis: inzichten uit wetenschappelijk onderzoek

Wetenschappelijk onderzoek leert ons dat de basis voor de taalontwikkeling en geletterdheid van kinderen wordt gelegd op jonge leeftijd. Dat gebeurt met name tijdens alledaagse gesprekken thuis. Ongemerkt leren kinderen thuis taal te gebruiken om te communiceren tijdens activiteiten die worden ondernomen, om emoties te uiten en kennis te delen over de wereld om hen heen. Tijdens deze informele interacties gedurende de dag doen zij ervaringen op met de betekenis van woorden en concepten. De mondelinge taalvaardigheid die kinderen informeel ontwikkelen, zoals woordenschat en taalbegrip, is een onmisbare bouwsteen voor de ontwikkeling van geletterdheid.

Gezinsaanpak en BoekStart

Het programma *Leesplezier thuis*, dat gebaseerd is op de stappen van *Thuis in Taal* van dr. Martine van der Pluijm, wordt ingezet om jonge ouders in de thuissituatie (achter de voordeur) te ondersteunen in het creëren van een taalrijke thuisomgeving. Juist in de voorschoolse periode heeft deze ondersteuning het meest effect. Voor dit programma ingezet kan worden, moeten er een aantal stappen gezet worden. Zo is het herhaaldelijk informeren van de samenwerkingspartners over de gezinsaanpak essentieel om gezinnen te bereiken. Vanaf 2022 hebben we hierin binnen een aantal gemeenten goede stappen gezet, wat effect heeft op het aantal bereikte gezinnen. Doorverwijzers naar de gezinsaanpak zijn jeugdverpleegkundigen en jeugdartsen van het consultatiebureau, pedagogisch medewerkers van kinderopvanglocaties, medewerkers van welzijnsorganisaties en vanuit het Primair Onderwijs schoolmaatschappelijk werk en intern begeleiders. Wij voeren deze aanpak uit in 8 gemeenten. In Druten bereiken we ouders via consultatiebureau en kinderopvang.

De Bibliotheek op school 4-12 jaar

Tijdens de hele basisschoolperiode biedt de leescoach ondersteuning aan het team leerkrachten op het gebied van leesbevordering. Kinderen uit laagtaalvaardige gezinnen die voorschools al in beeld zijn, blijven aandacht krijgen van de leescoach. Ieder jaar wordt er een leesmonitor afgenomen die wordt ingevuld door leerkrachten en leerlingen (groep 5 t/m 8). Op basis van de uitkomsten wordt jaarlijks een plan op maat gemaakt. Tot en met groep 3 worden ouder-kind activiteiten georganiseerd om ouders te (blijven) stimuleren te werken aan een taalrijke thuisomgeving. Deze activiteiten dragen bij aan het leren kennen van de ouders en mogelijke laagtaalvaardigheid te signaleren. Wij werken in alle gemeenten op aangesloten basisscholen.

De Bibliotheek op school VO 12-18 jaar

Steeds meer jongeren op het vmbo zijn laaggeletterd. Vanuit het voortgezet onderwijs is een groeiende belangstelling ontstaan voor samenwerking met de Bibliotheek door het inzetten van een leescoach. Inmiddels zijn er samenwerkingsovereenkomsten met een aantal middelbare scholengemeenschappen. (Cambiumcollege Zaltbommel, Pantarijn Kesteren; ORS Lek en Linge, KWC in Culemborg en Lingecollege Tiel.) En met het Pax Christi in Beneden-Leeuwen starten we in 2024. Op de scholen voor voortgezet onderwijs gaat het om leerlingen die de basis-kaderopleiding of mavo volgen. Deze leerlingen lopen het meeste risico de school laaggeletterd te verlaten. Op de scholen die gestart zijn is een 0-meting gedaan zodat de effecten gemeten kunnen worden.

Biebclub

Naschools (als verlengde schooldag) is in een aantal gemeenten de Biebclub georganiseerd. Leerkrachten kunnen daarvoor leerlingen aanmelden die een steuntje in de rug kunnen gebruiken als het gaat om leesmotivatie.

In Maasdiel, West-Betuwe en Zaltbommel is hiervan in 2023 gebruik gemaakt.

Participatie in de informatiesamenleving - digitale inclusie en digitaal burgerschap

Digitalisering en technologie hebben een steeds grotere impact op ons leven. Wie niet in staat is om digitale middelen te gebruiken, kan niet of minder goed meedoen in de samenleving. Dit heeft effecten op de werkgelegenheid, voor het sociaal functioneren en voor het contact met de e-overheid. Hierbij staat digitale inclusie centraal: Het is van belang dat iedereen kan meedoen en kan profiteren van digitalisering. Het aanbod digitale vaardigheden van Bibliotheek Rivierenland bestaat uit de cursussen en individuele spreekuren. Naast het feit dat Bibliotheek Rivierenland op een groot deel van haar locaties Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) is.

Informatiepunt Digitale Overheid

Bibliotheek Rivierenland ontvangt sinds 1 januari 2023 via de gemeenten een specifieke uitkering Informatiepunt Digitale Overheid (SPUK IDO). Deze middelen zijn bestemd voor het uitvoeren van de activiteiten basisvaardigheden én het Informatiepunt Digitale Overheid. Tegenwoordig kunnen inwoners van alles regelen via internet. Ook contact met de overheid gaat steeds vaker digitaal. Voor het aanvragen van bepaalde zaken zoals bijvoorbeeld huur- of zorgtoeslag, is een DigiD nodig. En mensen moeten ook met de computer kunnen omgaan. Er zijn genoeg mensen die dit lastig vinden. Zij kunnen daarom met hun vragen aankloppen bij het Informatiepunt Digitale Overheid in de Bibliotheek.

Onze getrainde medewerkers helpen mensen dan op weg. Bibliotheekmedewerkers weten goed wat de aangesloten overheidsinstanties doen en begeleiden mensen bij het zoeken naar informatie op overheidswebsites. Ook weten zij naar wie of welke instantie zij degenen met de hulpvraag kunnen doorverwijzen, zodat zij verder geholpen worden als dat nodig blijkt. Mensen hoeven geen lid te zijn van de Bibliotheek om gebruik te maken van het Informatiepunt Digitale Overheid. De hulp is gratis. Daarnaast organiseren we als Bibliotheek, soms in samenwerking met partners, activiteiten zoals workshops en cursussen, om mensen vooruit te helpen met hun digitale vaardigheden, zodat ze ook de zelf de weg leren vinden.

Sinds 2022 zijn we actief als Informatiepunt Digitale Overheid in de vestigingen Beneden-Leeuwen, Dodewaard, Dreumel, Druten, Kesteren, Tiel, Aalst, Ammerzoden, Culemborg, Geldermalsen, Kerkdriel, Lienden en Zaltbommel. Inwoners kunnen tijdens de openingstijden van deze vestigingen vragen stellen over de digitale overheid. Alle hulpvragen worden geregistreerd. Zo kunnen de manifestgroeppartijen (zoals UWV, Belastingdienst, DUO etc.) zien hoeveel vragen de bibliotheken gezamenlijk beantwoorden.

Er zijn in 2023 821 hulpvragen geregistreerd.

Ter vergelijking: in heel 2022 zijn er 379 hulpvragen geregistreerd. Een toename van meer dan 100%. Inwoners weten ons steeds meer en beter te vinden.

Er zijn ook veel advertenties geplaatst in lokale huis-aan-huisbladen om de bekendheid te vergroten.

Maakplaats en Medialab

Met innovatiemiddelen hebben we de Medialab-dienstverlening in de afgelopen jaren verder uitgebreid om een zo groot mogelijk publiek te bereiken. We innoveren voortdurend om inwoners van ons werkgebied te kunnen blijven meenemen in technologische ontwikkelingen. Met een Pica-subsidie, die we via een project geïnitieerd door de Koninklijke Bibliotheek ontvingen, richtten we in 2022 onze Maakplaats op, naast het Medialab. In 2023 konden we, met behulp van provinciale innovatiemiddelen onze Maakplaats- en Medialab-activiteiten voor het eerst op locaties buiten de bieb uitvoeren, in de kernen en wijken van ons werkgebied. Een van onze doelen was om jongeren te interesseren voor deze vaardigheden. Vooral gezien het feit dat de tekorten aan werknemers die praktisch geschoold zijn toenemen in onze regio.

VOOR WAARMERK
DUK/VERKLARING D.D.

25 MAART 2023

FSV
ACCOUNTANTS+ ADVISEURS

We zien dat er steeds meer jongeren gebruik maken van de Maakplaats. We stimuleren zelfredzaamheid en voorbereiding op de (nabije) toekomst. Daarbij zetten we in op de ontwikkeling en het vergroten van 21e-eeuwse vaardigheden. In het Medialab ligt de focus op kennismaking met nieuwe technologieën, onderzoekend en creatief denken en de beginselen van programmeren.

Medialab

In Tiel en Geldermalsen hebben we wekelijks een open inloop. Kinderen van 6 tot 12 jaar uit het totale werkgebied zijn dan welkom in het Medialab om te experimenteren met verschillende programmeerbare robotjes, technisch LEGO, de 3d-printer en 3d-pennen. We leren de kinderen te ontwerpen en programmeren op de computer om een tastbaar resultaat of product te realiseren.

Scholen kunnen ook gebruik maken van onze dienstverlening. Er zijn diverse klassikale workshops in te kopen die zijn toegespitst op verschillende 21e-eeuwse vaardigheden. De klassenbezoeken vinden plaats in de Bibliotheek in Tiel of in Geldermalsen, of bij uitzondering op locatie.

Op ons YouTube kanaal is de 'Zo Maak je:' reeks van het Medialab nog steeds goed bezocht. De top 3 heeft inmiddels: 36.767 views. Eind 2023 waren 3 filmpjes over de 10.000 views heen.

In 2023 hebben 1.114 bezoekers gebruik gemaakt van de open inloop. Er waren 7 workshops via scholen.

Maakplaats

Door middel van laagdrempelige activiteiten zoals de open inloop en geplande workshops stimuleren we niet alleen het ontwikkelen van 21e-eeuwse vaardigheden, maar richten we ons met de Maakplaats specifiek op het ontwikkelen van een 'maker mindset'. Een mindset waarin mensen het zelfvertrouwen hebben om met technologie en (nieuwe) media te werken en daardoor zelf kunnen bepalen hoe ze deze kunnen inzetten in hun dagelijks leven. Deze mindset is een essentiële factor voor het leven in een digitaliserende samenleving, omdat deze hand in had gaat met nieuwsgierigheid, experimenteren én zelfredzaamheid.

In 2023 hebben we het aanbod van de Maakplaats uit kunnen breiden met behulp van een provinciale subsidie. Dit betekent dat we niet alleen in Tiel Maakplaats-activiteiten kunnen organiseren, maar overal op locatie in de kleine kernen en wijken van ons werkgebied.

Doelgroep

Sinds de start in 2022 zien we niet alleen een groei in bezoekersaantallen, maar zien we ook dat vooral verschillende doelgroepen de Maakplaats bezoeken:

Het merendeel van de bezoekers zijn kinderen van 9 tot 12 jaar. Ze komen met een vriendje, vriendinnetje of met een ouder een project maken. Meestal kleinschalig, soms een uitgebreid project. Er is veel mond-tot-mondreclame, waardoor er geregeld weer nieuwe kinderen aanschuiven.

Er is steevast een klein groepje jongeren van 12 tot 15 jaar aanwezig. Ze kennen de weg, regels en apparaten in de Maakplaats. Twee meiden hebben elkaar in de Maakplaats leren kennen en zijn goede vrienden geworden.

Twee andere deelnemers komen uit het speciaal onderwijs, en kennen in de Maakplaats een vrijheid en laagdrempelige sfeer waar ze zichzelf kunnen zijn. Ook volwassenen (25 tot 40 jaar) hebben hun weg gevonden naar de Maakplaats. Ze komen met complexere projecten voor hun hobby, werk, of om een cadeau te maken. Hoe meer ze leren over de techniek en de ontwerpprogramma's (zeker na het afronden van de snelcursus basisapparatuur), hoe uitgebreider de projecten worden waar ze in meerdere weken aan werken.

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.

25 MAART 2024¹³

FSV
ACCOUNTANTS+ ADVISEURS

Nieuwe opzet

Elke doelgroep die we in de Maakplaats ontvangen vraagt om een ander soort begeleiding. Jonge kinderen hebben veel hulp nodig met het ontwerpen en het gebruik van de apparaten. Volwassenen en jongeren vanaf 15 jaar komen

Overige activiteiten

De Maakplaats organiseerde ook workshops en eenmalige activiteiten (bijvoorbeeld in samenwerking met Zinder of in het kader van de Kinderboekenweek). In 2023 zijn er 13 activiteiten georganiseerd, met 337 bezoekers.

Promotie

Om de Maakplaats en de Bibliotheek op de kaart te zetten hebben we met de Maakplaats 5 wervingsactiviteiten gedaan en deelgenomen aan regionale initiatieven zoals de Techniekdag in Tricht die door 1.500 mensen bezocht werd. Met deze wervingsactiviteiten zijn er 300 bezoekers geweest die kennisgemaakt hebben met de Maakplaats door actief iets te maken bij onze stands.

De uiteenlopende doelgroepen hebben ervoor gezorgd dat we vanaf september 2023, bij wijze van experiment een nieuwe opzet van de Maakplaats hebben ingevoerd:

Maakplaats 9-15 jaar. Aparte wekelijkse inloop. Deelname is gratis, wel even reserveren. De kinderen betalen alleen voor het materiaal dat ze gebruiken. Maakplaats 15+. Aparte wekelijkse inloop. Deelname kost €5,-, dat is inclusief materiaal. Het is mogelijk om een strippenkaart te kopen van €20,-. De strippenkaart geeft vijf keer toegang tot de Maakplaats. Maakplaats 15+. Maandelijkse snelcursus basisapparatuur. Deelnemers krijgen een snelcursus (techniek, veiligheid) voor het gebruik van de apparaten. Na deze cursus kunnen mensen tijdens de open inloop zelfstandig aan de slag met de apparaten. De cursus kost €15,-.

Groepsbezoeken

Naast de wekelijkse open inloop kunnen scholen een workshop op maat afnemen. In 2023 hebben we 10 groepsbezoeken gehad. 8 hiervan waren workshopreeksen voor groepen uit het Speciaal Voortgezet Onderwijs, en 2 hiervan waren met brugklassen van het Lingecollege. In totaal hebben we 83 leerlingen op bezoek gehad in de Maakplaats.

Maakactiviteiten in kleine kernen en wijken

Met provinciale innovatiemiddelen uit een subsidie van de provincie Gelderland die wordt uitgekeerd via de Samenwerkende Gelderse Bibliotheken konden we maakactiviteiten in kleine kernen en wijken uitvoeren.

Het doel was 75 maakactiviteiten verspreid over de gemeentes van ons werkgebied te organiseren, waarmee we minstens 300 inwoners wilden bereiken. De insteek was vraaggerichte activiteiten te programmeren door samen te werken met lokale organisaties en verenigingen. Zo konden we op een laagdrempelige, creatieve manier bezoekers enthousiasmeren voor techniek en technologie en ze laten ervaren dat ze zelf met (voor sommige) onbekende digitale technologie in staat zijn om iets te maken, met als uiteindelijke resultaat vertrouwen in hun eigen kennen en kunnen in onze digitale samenleving. Met als bijvangst dat we meer bezoekers in de Maakplaats in Tiel zouden kunnen begroeten.

Resultaten

In totaal hebben we 80 maakactiviteiten georganiseerd, verspreid over alle gemeenten van ons werkgebied. Met deze 80 activiteiten hebben we 711 inwoners bereikt. Hierin werkten we met 54 verschillende (lokale) partijen samen in het opzetten van de activiteiten.

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.

25 MAART 2024¹⁴

FSV
ACCOUNTANTS-ADVISEURS

Leven lang ontwikkelen - basisvaardigheden en blijvende inzetbaarheid

Veranderingen in de samenleving komen niet alleen voort uit digitalisering en technologische ontwikkelingen. Er zijn ook economische, demografische en sociale ontwikkelingen die gevolgen hebben voor bijvoorbeeld de arbeidsmarktpositie van mensen. Daardoor is het van belang om mogelijk te maken dat iedereen op een zelfgekozen manier en tempo mee kan blijven doen, kan blijven leren en de eigen vaardigheden kan blijven ontwikkelen.

De Bibliotheek is een plek voor ontmoeting, ontwikkeling en ontspanning en beschikt over een podiumfunctie voor kennisdeling: er vinden lezingen, workshops en cursussen plaats. De Bibliotheek is daarmee voor iedereen een openbare, veilige en laagdrempelige leer-en ontwikkel plek. Naast het opdoen van basisvaardigheden (zoals lezen, rekenen, digitale vaardigheden) gaat het ook om het doorontwikkelen van vaardigheden die bijdragen aan een blijvende inzetbaarheid.

Activiteiten basisvaardigheden: lezen en schrijven

(doelgroepen 18+)

Het (Digi-)Taalhuis of Leerhuis is een herkenbare, fysieke plek waar volwassenen beter kunnen leren lezen, schrijven, rekenen en omgaan met de computer. Inwoners kunnen relevante cursussen volgen of zo nodig worden doorverwezen naar andere instellingen. Het (Digi-)Taalhuis of Leerhuis is opgezet en wordt onderhouden door lokale partners, samen met professionals en vrijwilligers.

Bibliotheek Rivierenland is zo'n lokale partner. We ondersteunen en faciliteren het (Digi) Taalhuis of Leerhuis met collectie en de inzet van een medewerker. We verzorgen deze inzet voor de gemeenten Culemborg, Maasdriel, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Zaltbommel. In Neder-Betuwe en Buren wordt in 2024 ook een (Digi-)Taalhuis of Leerhuis opgestart.

Mobiel Digi-Taalhuis

Het mobiel Digi-Taalhuis West Maas en Waal is ingezet bij 48 activiteiten en drie cursussen. Het mobiel Digi-Taalhuis is een samenwerking tussen Sociom, Bibliotheek Rivierenland, ROC Rivor en GGD Gelderland-Zuid. Als we met het Mobiel Digi-Taalhuis op pad gaan voorzien we onze auto's van zichtbare magneetstickers.

Taalambassade Rivierenland

De afgelopen jaren is de vraag naar taalambassadeurs flink gegroeid in Rivierenland. Steeds meer organisaties zetten taalambassadeurs in voor presentaties gericht op bewustwording en/of voor een testpanel dat kijkt naar communicatiemiddelen. Tegelijkertijd merken we dat het moeilijk is om voldoende nieuwe taalambassadeurs te vinden. Ook in 2024 zetten we dit voort. De Bibliotheek houdt zich bezig met het werven, opleiden en inzetten van Taalambassadeurs in de regio Rivierenland.

Project Camouflagecursussen in kleine wijken en kernen

Dit project hebben we kunnen uitvoeren dankzij subsidie van de Provincie Gelderland. Laaggeletterde mensen schamen zich vaak voor het feit dat zij niet goed kunnen lezen of schrijven. Dit speelt vooral bij de doelgroep met het Nederlands als moedertaal (NT1'ers). Hierdoor maken zij vanuit eigen beweging nauwelijks gebruik van educatiemogelijkheden die er zijn in de gemeente en/of de regio.

Een camouflagecursus is specifiek gericht op laagtaalvaardige mensen zonder dat dit daarbij benoemd wordt. Het is een goede manier om met de laagtaalvaardige doelgroep in aanraking en in gesprek te komen. Hierbij is het uiteindelijke doel de doelgroep te motiveren om deel te nemen aan activiteiten gericht op het versterken van de basisvaardigheden (taal-, reken- en computervaardigheden) via het (Digi-)Taal-/Leerhuis.

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.

25 MAART 2024 15

FSV
ACCOUNTANTS+ADVISEURS

Resultaten:

- Er zijn 27 cursussen afgerond
- Hiermee zijn 201 deelnemers bereikt
- Hiervan hebben 175 deelnemers de cursussen afgerond
- 135 deelnemers zijn doorverwezen naar passend aanbod

Tel mee met Taal Bommelerwaard: Taal Thuis en op School

Tijdens dit project organiseerden we in de gemeenten Maasdriel en Zaltbommel 4 cursussen Taal Thuis en op School. Dit project is een samenwerking van de volgende organisaties: ROC Rivor, Stichting Kompas, Koning Willem I College en Bibliotheek Rivierenland. ROC Rivor is penvoerder. Zij zijn projectleider en zullen ook de eindverantwoording doen. Om de cursussen te kunnen geven is subsidie ontvangen via de landelijke subsidieregeling Tel mee met Taal. Deze gratis cursus is speciaal voor laagtaalvaardige ouders. De looptijd van het project is van 1 september 2021 – 31 oktober 2023.

In de cursus behandelen we vragen zoals: Lukt het om thuis veel met je kind te praten, te zingen en voor te lezen? Hoe kun je helpen met huiswerk?

Hoe leer je je kind omgaan met sociale media?

De cursus bestaat uit 10 lessen, die wekelijks worden verzorgd door docenten van Taalhuis Maasdriel en Leerhuis Zaltbommel. Vanuit de Bibliotheek verzorgen we ook één les. Ons doel met deze les is het aanleveren van praktische vaardigheden aan ouders zodat zij de taalontwikkeling van hun kind kunnen stimuleren. Een van de hulpmiddelen hierbij is het (voor)lezen van boeken. Daarnaast wordt voornamelijk de nadruk gelegd op spelen, praten en zingen.

Resultaten

In totaal is de cursus vier keer verzorgd. In Kerkdriel, Zaltbommel, Heerwaarden en Brakel. In totaal hebben we hiermee 26 deelnemers bereikt. Ondanks alle wervingsinspanningen bleken we met deze cursussen toch vooral NT2 deelnemers te bereiken. De cursus zit wel goed in elkaar. Ook in 2024 zal de cursus, wanneer er vraag naar is, gegeven worden.

Experiment Non-bereik NT2

In dit experiment van ITTA UvA wordt onderzocht hoe gemeenten anderstaligen (NT2) kunnen bereiken die het (gratis) aanbod van de Bibliotheek nodig hebben. Waarom komen deze mensen niet naar de Bibliotheek voor hulp of een cursus? Door in gesprek te gaan met een vooraf gekozen doelgroep, willen we inventariseren wat de Bibliotheek voor hen kan betekenen en welke hulp zij willen of nodig hebben om naar de Bibliotheek te komen. Vervolgens wordt er een aanbod ontwikkeld (of bestaand aanbod aangepast) op de behoeften van deze mensen. De mensen worden actief naar de Bibliotheek gehaald en aan het einde van het experiment wordt gekeken of mensen uiteindelijk wel gebruik maken van het aanbod in de Bibliotheek.

Tijdens dit experiment werken we onder anderen samen met het ITTA UvA, de Koninklijke Bibliotheek (KB) en Open Embassy. Het experiment wordt uitgevoerd met een subsidie van Tel mee met Taal. Ook de gemeente Tiel is betrokken bij het experiment. Het experiment liep tot 31 december 2023.

Digitale inclusie

Activiteiten basisvaardigheden

Bibliotheek Rivierenland speelt met haar dienstverlening een belangrijke rol bij het bevorderen van de informatie en digitale vaardigheden van de inwoners van regio Rivierenland. Dat is hard nodig omdat de online informatiestroom toeneemt en de technologische ontwikkelingen steeds meer vragen van mensen. In samenwerking met de gemeenten en lokale partners creëert Bibliotheek Rivierenland producten en diensten om de basisvaardigheden van mensen te vergroten.

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.

25 MAART 2024 16

FSV
ACCOUNTANTS+ADVISEURS

Om alle activiteiten te kunnen uitvoeren, hebben we inmiddels 7 medewerkers digitale vaardigheden in dienst. Zij werken nauw met elkaar samen om alle activiteiten in de gemeenten te kunnen verzorgen. Per gemeente is er ook een medewerker aangewezen die als aanspreekpunt fungeert.

Jaarlijks faciliteert de regio Rivierenland educatietrajecten voor haar volwassen inwoners met als doel dat zij een betere plek in de samenleving krijgen.

Vraag is wat de impact van deze trajecten is en ook op de verschillende levensdomeinen.

De regio Rivierenland heeft ook in 2022 en 2023 in samenwerking met onder andere Bibliotheek Rivierenland non-formele trajecten voor volwassenen gefaciliteerd. In de rapportage 'Impact non-formele leertrajecten voor inwoners van Rivierenland op verschillende levensdomeinen in 2022-2023. In de monitor educatietrajecten regio Rivierenland als onderdeel van de Nederlandse monitor Volwasseneneducatie', van Prof. Dr. Maurice de Greef wordt beschreven wat de uiteindelijke impact van deze educatietrajecten uit 2022-2023 voor de samenleving in de regio Rivierenland waren op het gebied van digitale vaardigheden en sociale inclusie. Meer informatie is te vinden in het jaarverslag.

BiebTalks

BiebTalks is een hybride concept. Talkshows over actuele, vaak lastig bespreekbare onderwerpen. De evenementen zijn zowel fysiek als online bij te wonen. De meerwaarde van het digitale component is een welkome toevoeging vanwege de flexibiliteit, de duurzame borging en de spreiding van ons totale werkgebied. Inmiddels staan de BiebTalks garant voor zeer spraakmakende avonden, zowel fysiek als online.

De prikkelende thema's en pakkende sprekers stellen lokale gemeenschappen in staat om deel te nemen aan actuele gesprekken die er toe doen. En om een waardevolle bijdrage te leveren aan de maatschappelijke discussies, waarbij steeds meer bevolkingslagen vertegenwoordigd zijn en met elkaar kennismaken. Het neutrale karakter maakt de BiebTalk de perfecte plek voor relevante (lokale) vraagstukken en de beste opmaat om ingewikkelde gesprekken op gang te brengen. Vanuit heel Rivierenland weten mensen inmiddels hun weg te vinden naar de BiebTalks.

Vooruitblik

Zorgplicht en SPUK

Achtergrond en uitdaging

Vanwege de tekorten in het sociaal domein waren veel gemeenten genooddaakt om te bezuinigen op bibliotheken. Veel wijken en dorpen hebben geen bibliotheek meer, of alleen een afhaalpunt voor boeken of een bibliobushalte. Op 7 juli 2022 nam de Kamer een motie aan van Kamerlid Mohandis om de toegankelijkheid van bibliotheken in alle gemeenten wettelijk te regelen. Door een wijziging van de bibliotheekwet (Wsob) krijgen gemeenten vanaf 2025 de wettelijke taak (Zorgplicht) om inwoners toegang te bieden tot een volwaardige openbare bibliotheek in de buurt, die invulling geeft aan de 5 functies uit de Wsob. Met de SPUK kunnen gemeenten het bibliotheeknetwerk versterken en zich voorbereiden op de wijziging van de bibliotheekwet in 2025. Met deze tijdelijke regeling konden gemeenten vanaf half mei 2023 geld aanvragen om nieuwe bibliotheekvestigingen op te richten en om bestaande bibliotheekvoorzieningen te verbeteren of verder te ontwikkelen. Gemeenten en bibliotheekorganisaties hiervoor gezamenlijk concrete voorstellen bedenken.

Bibliotheek Rivierenland heeft samen met een aantal gemeenten aanvragen voor de SPUK-bibliotheekwerk voorbereid. Half september werd bekend dat de aanvraag voor de SPUK voor de gemeente Buren in de eerste aanvraagronde gehonoreerd is. Uiterlijk half maart zal blijken of de overige aanvragen, in de tweede ronde, ook gehonoreerd zijn. Het betreft de volgende gemeenten: Maasdriel, Tiel, West Maas en Waal, West Betuwe en Zaltbommel.

Voor Waarmark
Bij Verklaring D.D.

17
25 MAART 2024

FSV
ACCOUNTANTS & ADVISORS

Doelstelling

De genoemde SPUK-aanvragen hebben als insteek de verruiming van de bemande openingsuren van een specifieke bibliotheeklocatie met 10 uren per week. Voor al deze gemeenten geldt dat zij meer kwetsbare groepen willen bereiken en willen werken aan zelfredzaamheid en geletterdheid. Door in te zetten op meer basisvaardigheden. En als Bibliotheek werken we steeds meer met diverse activiteiten in alle kernen. De gemeente en de maatschappelijke partners gaan meer en meer naar de kernen toe en zoeken de doelgroepen actief op. Dit impliceert dat we met de SPUK-uitbreiding met name kerngericht bibliotheekwerk willen doen. In alle begrotingen bij de SPUK-aanvragen, zijn naast de bemenste 10 uren extra open, ook uren opgenomen om de activiteiten in de kernen uit te breiden. Het gaat niet alleen om een openstelling. Inwoners moeten geactiveerd en dat geldt extra voor de meest kwetsbare doelgroepen.

Twee gemeenten (Culemborg en Neder-Betuwe) hebben middelen aangevraagd om bestaande vestigingen te verbeteren. Door verhuizing, uitbreiding van de functies voor doelgroepen.

De gemeente Druten heeft besloten om niet aan te vragen in verband met bezuinigingen die gaan spelen bij de gemeente.

Afhankelijk van de invoering van de Zorgplicht en de middelen die het Rijk hiervoor meegeeft, starten we uiterlijk 1 januari 2025 met de invulling van de projecten. Dit in verband met de continuïteit van de middelen zodat we de dienstverlening kunnen voortzetten.

SGB projecten/Subsidie Provincie Gelderland

Na berichten over bezuinigingen bij de Provincie heeft deze gelukkig toch besloten om de komende drie jaren jaarlijks €600.000 ter beschikking te stellen voor de bibliotheken. Dit bedrag wordt verdeeld per inwoner en zal per arbeidsmarktregio ingevuld worden. Voor ons betekent dat Rivierenland en Druten. De opdracht van de Provincie is om de focus te zetten op vindplaatsen voor mensen op het gebied van de basisvaardigheden.

Dit sluit mooi aan op de beweging die wij al maken met de community's binnen de kernen en wijken. In april zal duidelijk worden wanneer we kunnen starten met deze projecten en wat de exacte randvoorwaarden zijn. Voor ons werkgebied is dit budget hard nodig om verdere innovaties vorm te geven.

Verhuisprojecten

Er spelen binnen drie gemeentes verhuizingen die extra inzet van ons gaan vragen. Twee verhuizingen zijn definitief, dat zijn Dodewaard en Beesd.

In 2024 zal duidelijk worden of de derde verhuizing doorgaat, wat de planning is en wat dit voor onze organisatie gaat betekenen. Uiteraard zal de inrichting zo duurzaam mogelijk worden en toekomstbestendig met de kennis die we nu hebben.

Bezuinigingen/ombuigingen

Van twee gemeenten hebben we gehoord dat er mogelijk bezuinigingen volgen. We hopen uiteraard dat we als organisatie gespaard blijven en door kunnen gaan met al onze diensten en activiteiten. Deze maken impact. Als 30% van de 15 jarigen onvoldoende begrijpend kan lezen om zich zelfstandig in de maatschappij te redden, de vragen op digitaal gebied alleen maar toenemen en de ontwikkeling van mensen keihard nodig is om de maatschappij te laten draaien, zijn bezuinigingen op bibliotheekwerk het laatste wat je moet doen.

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.

25 MAART 2024

FSV
ACCOUNTANTS+ADVISEURS

II FINANCIEN

In control

Het jaar 2023 was het eerste jaar na de coronapandemie dat de organisatie het gehele jaar weer volledig haar dienstverlening kon aanbieden. Echter de naweeën van deze pandemie zijn met name in het ziekteverzuim nog wel merkbaar. Daarnaast zorgde de onzekerheid rondom de inflatie voor de nodige uitdagingen met betrekking tot de bedrijfsvoering van de organisatie. Maar Stichting Openbare Bibliotheek Rivierenland heeft in 2023 de financiën "in control" kunnen houden.

De organisatie heeft het boekjaar 2023 met een positief resultaat afgesloten door goed op de bedrijfslasten te sturen, daarnaast waren de inkomsten ook gunstig.

Het bestuur heeft besloten om een deel van het resultaat ad. € 10.146,- toe te voegen aan de bestemmingsreserve ziekteverzuim. De organisatie wil deze reserve de komende jaren verder verhogen gezien de groei van het personeelsbestand van de organisatie.

Naast de genoemde dotatie aan de bestemmingsreserve ziekteverzuim is er een dotatie aan de bestemmingsreserve implementatie nieuwe visie ad. € 61.343,- ten behoeve van de doorontwikkeling van de organisatie.

Resultaat en Eigen Vermogen

Stichting Openbare Bibliotheek Rivierenland heeft het 2023 afgesloten met een positief resultaat van € 71.489,-, dit resultaat wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve. De bestemmingsreserve bedraagt ultimo boekjaar 2023 € 552.404.

De bestemmingsreserve bestaat uit een reserve voor ziektekosten ad. € 120.000,-, een reserve voor de ontwikkeling van personeel en vrijwilligers ad. € 85.963,-, een reserve voor de doorontwikkeling organisatie en implementatie nieuwe visie ad. € 221.057,-, een reserve ten behoeve van collectie ad. € 50.000,-, en een reserve inzake verwachte cao-stijging lonen in 2024 ad. € 75.384,-.

Het Eigen Vermogen is positief ad. € 262.402,- en nagenoeg voldoende voor een organisatie van deze omvang; het eigen vermogen blijft binnen de daarvoor door subsidiegevers gestelde kaders (10%).

Solvabiliteit en liquiditeit

De solvabiliteit (verhouding eigen vermogen ten opzichte van het vreemd vermogen) is met 1,19 voldoende. Van het totale vermogen per 31 december 2023 groot ad. € 2.526.424,- is er € 1.373.285,- aan Eigen Vermogen en € 1.153.139,- aan Vreemd Vermogen. Ten opzichte van 31 december 2022 zijn de liquide middelen afgenomen tot een bedrag van € 1.730.773,-. De quick-ratio en current-ratio (verhouding vlottende activa ten opzichte van vreemd vermogen op korte termijn, er zijn geen voorraden) is met 1,75 voldoende.

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.

25 MAART 2024

FSV
ACCOUNTANTS+ ADVISEURS

III BALANS PER 31-12-2023

	31-12-2023	31-12-2022
ACTIVA		
Vaste activa		
Materiële vaste activa	513.969	589.100
Vlottende activa		
Vorderingen en overlopende activa	281.681	244.731
Liquide middelen	1.730.773	1.797.812
	<u>2.526.424</u>	<u>2.631.643</u>
	=====	=====
 PASSIVA		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	262.402	262.402
Bestemmingsreserve	552.404	530.952
Bestemmingsfonds	558.479	756.427
Vreemd vermogen		
Kortlopende schulden	1.153.139	1.081.862
	<u>2.526.424</u>	<u>2.631.643</u>
	=====	=====

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.

25 MAART 2024

20

FSV
ACCOUNTANTS+ADVISEURS

IV STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	Exploitatie 2023	Exploitatie 2022	Begroting 2023
Baten			
Subsidies	6.313.458	5.601.644	5.827.000
Inkomsten Bibliotheek	740.984	668.797	675.000
Specifieke dienstverlening	7.917	6.232	-
Overige baten	149.357	175.672	145.000
Onttrekking / bijdrage uit de reserve	0	0	0
Totaal der baten	7.211.716	6.452.346	6.647.000
Lasten			
Personeelskosten	4.002.652	3.368.318	3.581.000
Huisvestingskosten	1.286.169	1.173.846	1.291.000
Collectie en media	750.490	732.754	825.000
Automatiseringskosten	379.109	359.136	370.000
Specifieke kosten	449.440	290.510	295.000
Administratiekosten	95.100	86.333	115.000
Bestuurskosten	138.661	126.079	120.000
Transportkosten	34.714	31.969	42.000
Overige kosten	3.892	9.963	7.500
Totaal der lasten	7.140.227	6.178.908	6.646.500
Resultaat boekjaar	71.489	273.438	500
Mutaties algemene reserve			
Dotatie algemene reserve	0	-39.707	0
Mutaties bestemmingsreserve			
Ziekteverzuim	-10.146	-13.379	0
Implementatie nieuwe visie	0	0	0
Ontwikkeling	-61.343	-43.000	0
CAO wijziging	0	-75.384	0
Marketing	0	-15.000	0
Transitievergoedingen	0	-86.968	0
	-71.489	-233.731	0
Mutaties bestemmingsfonds			
Dekking afschrijvingslasten	95.980	115.651	0
Ontvangen reservering afschrijvingslasten	-28.891	-15.000	0
Toevoeging huisvestingslasten	-42.150	-36.165	0
Ontvangen doelsubsidies	-57.940	-438.892	0
Gerealiseerde doelsubsidies	231.309	389.184	0
	198.308	14.778	0
Reeds verdisconteerd in exploitatie	-198.308	-14.778	0
	0	0	500

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.

25 MAART 2024

V KASSTROOMOVERZICHT 2023

Kasstroom

Resultaat boekjaar	0	
Afschrijvingskosten	197.486	
Mutatie algemene reserve	0	
Mutatie bestemmingsreserve	21.452	
Mutatie bestemmingsfonds	-197.948	
Mutatie voorzieningen	0	
	<hr/>	20.990

Operationele kasstroom

Afname/toename kortlopende schulden	71.277	
Toename/afname vorderingen	-36.950	
	<hr/>	34.327

Investeringskasstroom

Investeringen	-122.355	
Desinvesteringen	0	
	<hr/>	-122.355

Financieringskasstroom

Afname/toename langlopende schulden		0
		<hr/>
Toename/afname liquide middelen		-67.039
		=====

Beginstand liquide middelen		1.797.812
Eindstand liquide middelen		1.730.773
		<hr/>
		-67.039
		=====

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.

25 MAART 2024

VI TOELICHTING JAARREKENING

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving C1 Kleine organisaties-zonder-winststreven (RJK C1).

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar. De in de jaarrekening opgenomen cijfers van voorgaande boekjaar zijn, indien nodig, voor vergelijkingsdoeleinden aangepast.

Grondslagen voor de balanswaardering

Algemeen

Voor zover niet anders vermeld, worden de activa en passiva gewaardeerd tegen nominale waarde.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs of vervaardigingskosten, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en, indien van toepassing, met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs of vervaardigingskosten. Er wordt afgeschreven vanaf 1 januari na het moment van ingebruikneming.

Afschrijvingspercentages:

Inrichting en inventaris 5 tot 10 jaar: 10 - 20%

Automatisering zelfservice: 14,29%

Automatisering internetwerkplekken en apparatuur : 20%

De van overheid ontvangen bijdragen voor investeringen worden op de balans gezet. Hiervan worden in de toekomst de afschrijvingslasten van de investeringen gedekt.

Vorderingen

De vorderingen zijn opgenomen tegen nominale waarde. Waardering van de vorderingen geschiedt onder aftrek van een voorziening wegens oninbaarheid, gebaseerd op individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde en staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van de stichting. Het betreffen direct opeisbare vorderingen op kredietinstellingen en kasmiddelen.

Eigen vermogen

Bestemmingsreserve

Deze reserves worden gevormd door (een deel van) het voordelig resultaat van enig jaar te bestemmen voor een toekomstige investering en/of activiteit. Per categorie wordt haar aandeel in deze reserves toegelicht.

Pensioenvoorziening

De pensioenregeling van Bibliotheek Rivierenland is een toegezegd-pensioenregeling, waarbij het ouderdomspensioen een middelloon bevat; de regeling is ondergebracht bij het Pensioenfonds Openbare Bibliotheken (POB). Omdat de Bibliotheek geen verplichting heeft tot het doen van aanvullende bijdragen in het geval van een tekort bij het

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.

25 MAART 2024

FSV
ACCOUNTANTS-ADVISEURS

bedrijfstakpensioenfonds, is in de jaarrekening de pensioenregeling verwerkt als zijnde een toegezegde bijdrageregeling.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden worden, voor zover niet anders vermeld, gewaardeerd tegen nominale waarde.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen baten en de lasten van enig verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderinggrondslagen.

Baten

Onder baten wordt verstaan de bedragen voor de in het verslagjaar geleverde goederen of diensten na aftrek van kortingen en van over de omzet geheven belastingen, alsmede baten uit hoofde van giften, (huur)subsidies, sponsorbijdragen en overige ontvangsten.

Beheerslasten

De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode.

Contributie restitutieverplichting

Op basis van de ontvangen contributies met geldigheidsduur van één jaar is per einde boekjaar een reservering opgenomen ter hoogte van de omvang van de lidmaatschapsmaanden voor het nieuwe boekjaar.

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.

25 MAART 2024

FSV
ACCOUNTANTS+ADVISEURS

VI TOELICHTING BALANS

ACTIVA

VASTE ACTIVA

Verloop materiële vaste activa (MVA)

	Inrichting en inventaris	Automatisering	Totaal
Boekwaarde 31-12-2022	357.457	231.643	589.100
Investerings 2023	33.207	89.148	122.355
Desinvesteringen	0	0	0
Correctie inventaris naar automatisering	0	0	0
Afschrijvingen 2023	-112.206	-85.280	-197.486
Boekwaarde 31-12-2023	<u>278.458</u>	<u>235.511</u>	<u>513.969</u>
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	1.392.431	314.822	1.707.253
Aanschafwaarde vaste activa	<u>1.670.889</u>	<u>550.333</u>	<u>2.221.222</u>
Boekwaarde 31-12-2023	278.458	235.511	513.969
Investerings 2023	0	0	0
Boekwaarde 31-12-2023	<u>278.458</u>	<u>235.511</u>	<u>513.969</u>
	=====	=====	=====

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.

25 MAART 2024

FSV
ACCOUNTANTS+ ADVISEURS

31-12-2023

31-12-2022

MATERIËLE VASTE ACTIVA

Inrichting en inventaris

278.458

357.457

Automatisering

235.511

231.643

513.969589.100**VERZEKERDE WAARDEN**

Gebouwen en terreinen

160.700

Inrichting en inventaris

1.754.000

Collectie en media

3.053.566

Automatisering

393.488

Verzekerde waarde materiële vaste activa

5.361.754

=====

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.

25 MAART 2024

FSV
ACCOUNTANTS+ADVISEURS

26

31-12-2023 31-12-2022

VLOTTENDE ACTIVA

Debiteuren

Debiteuren	73.321	101.965
Dubieuze debiteuren	-891	-1.556
	<u>72.430</u>	<u>100.409</u>

Belastingen en premies

Te vorderen omzetbelasting	135.494	96.519
----------------------------	---------	--------

Vooruitbetaalde kosten

Vooruitbetaalde bedragen	30.676	26.916
--------------------------	--------	--------

Overige vorderingen

Waarborgsommen	950	750
Te ontvangen premies SPAWW	0	5.898
Overige vorderingen en overlopende activa	42.131	14.239
	<u>43.081</u>	<u>20.887</u>

Totaal vorderingen en overlopende activa

281.681 244.731

Liquide middelen

Kas	1.829	1.316
Bank	1.728.944	1.792.657
Kruisposten	0	3.839
	<u>1.730.773</u>	<u>1.797.812</u>

Totaal vlottende activa

2.012.455 2.042.543
=====

TOTAAL ACTIVA

2.526.424 2.631.643
=====

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.

25 MAART 2024

FSV
ACCOUNTANTS+ ADVISEURS

PASSIVA**Eigen Vermogen**

Eigen vermogen / algemene reserve	262.402	262.402
-----------------------------------	---------	---------

**Verloopstaat eigen vermogen
(algemene reserve)**

Beginsaldo boekjaar	262.402	222.695
Mutaties boekjaar	0	39.707
	-	
	<u>262.402</u>	<u>262.402</u>
	=====	=====

Bestemmingsreserve (vrij besteedbaar)

Ziekteverzuim	120.000	109.854
implementatie nieuwe visie	221.057	135.714
Ontwikkeling personeel en vrijwilligers	85.963	120.000
CAO-wijzigingen	75.384	75.384
Collectie	50.000	50.000
Marketing	0	40.000
	<u>552.404</u>	<u>530.952</u>
	=====	=====

Verloopstaat bestemmingsreserve

Beginsaldo boekjaar	530.952	384.189
Toegevoegd dekking van ziekteverzuim	10.146	13.379
Toegevoegd implementatie nieuwe visie	85.343	0
Onttrekkingen ontw. pers. en vrijwilligers	-34.037	43.000
Toegevoegd inzake CAO-wijzigingen	0	75.384
Onttrekkingen marketing	-40.000	15.000
	<u>552.404</u>	<u>530.952</u>
	=====	=====

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.

25 MAART 2024

FSV
ACCOUNTANTS+ ADVISEURS

31-12-2023

31-12-2022

Bestemmingsfonds (niet vrij besteedbaar)

Inrichting Tiel	185.605	197.632
Inrichting Culemborg	25.875	48.850
Inrichting Kerkdriel	13.081	0
Inrichting Dreumel	0	0
Inrichting Zaltbommel	0	0
Inrichting Beesd	0	0
Inrichting Ammerzoden	0	3.701
Inrichting Opheusden	2.071	5.429
Inrichting Ochten	0	1.817
Inrichting Ophemert	8	3.051
Inrichting Geldermalsen	39.000	53.452
Inrichting Haaften	2.301	5.859
Inrichting Beneden-Leeuwen	10.186	15.280
Inrichting Druten	3.741	5.611
Inrichting Asperen	1.528	1.860
Inrichting Buren	12.492	14.228
Huisvesting Neder-Betuwe	25.804	13.034
Huisvesting Culemborg	31.874	28.323
Huisvesting Tiel	42.518	13.658
Huisvesting Maasdriel	12.612	5.801
Huisvesting West Betuwe	64.400	58.008
Huisvesting West Maas en Waal	4.753	6.101
Huisvesting Druten	4.578	4.115
Huisvesting Zaltbommel	-23.955	-4.590
Huisvesting Buren	4.855	4.877
Ontvangen subsidies voor afschrijvingen MVA projecten	1.809	3.617
Bestemmingsfonds SamenWell	0	0
Bestemmingsfonds Buren	31.203	31.203
Terug te betalen subsidie implementatie gemeente Buren	0	50.000
Overheveling subsidie voor projecten die komend boekjaar worden uitgevoerd	62.140	185.510
	<u>558.479</u>	<u>756.427</u>
	=====	=====

Bestemmingsfondsgelden zijn geormerkte middelen (van derden) voor de dekking van de (kapitaal)lasten van de reeds gedane of toekomstige investeringen, alsook doelsubsidies die nog niet zijn gerealiseerd. Deze zijn dus niet vrij besteedbaar.

Verloopstaat bestemmingsfonds

Beginsaldo 1 januari 2023	756.427
Toegevoegd voor dekking van afschrijvingen:	28.891
Onttrokken voor dekking van afschrijvingen	-95.980
Toegevoegd inzake huisvesting gemeenten	42.510
Onttrokken inzake projecten	-231.309
Toegevoegd inzake projecten	57.940
Eindsaldo 31 december 2023	<u>558.479</u>
	=====

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.

25 MAART 2024

FSV
ACCOUNTANTS+ADVISEURS

31-12-2023

31-12-2022

Vreemd Vermogen**Kortlopende schulden**

Crediteuren	222.421	204.287
Te betalen belastingen en premies:		
Loonheffing en sociale lasten	204.481	94.155
Pensioenpremie	86.047	47.845
	<u>290.528</u>	<u>142.000</u>

Vooruit ontvangen contributies	341.667	322.718
--------------------------------	---------	---------

Overlopende passiva en overige schulden op korte termijn

Reservering vakantiegeld	127.951	114.274
Reservering vakantiedagen	143.524	127.835
Te betalen accountantskosten	12.500	5.500
Te betalen nettolonen / transitievergoedingen	13.881	86.969
Transitorische passiva	668	78.279
	<u>298.524</u>	<u>412.857</u>

Totaal kortlopende schulden en overlopende passiva	1.153.139	1.081.862
	=====	=====

TOTAAL PASSIVA	2.526.424	2.631.643
	=====	=====

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.

25 MAART 2024

FSV
ACCOUNTANTS+ ADVISEURS

VII NIET IN BALANS OPGENOMEN REGELINGEN

Voor de gebouwen zijn huurverplichtingen aangegaan die jaarlijks € 900.953 bedragen.

De looptijden van de huurverplichtingen variëren:

- Voor looptijden korter dan of gelijk aan een jaar zijn er huurverplichtingen aangegaan voor € 269.119
- Voor looptijden langer dan één jaar en looptijden die gerelateerd zijn aan het convenant Bibliotheekwerk zijn er huurverplichtingen aangegaan voor € 426.366
- Voor looptijden langer dan 5 jaar zijn er huurverplichtingen aangegaan voor € 205.108

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.

25 MAART 2024

VIII TOELICHTING OP STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Exploitatie 2023   Exploitatie 2022   Begroting 2023

BATEN

Subsidies

Bijdrage gemeenten / exploitatie subsidie	3.087.825	2.902.854	3.087.000
Bijdrage gemeenten / huisvestingslasten	1.178.582	1.046.490	1.175.000
Bijdrage gemeenten / doelsubsidies	1.313.184	1.202.514	1.190.000
Bijdrage derden / doelsubsidies	166.417	179.260	105.000
IDO – Digitale Inclusie Landelijk	354.475	218.381	270.000
Min van Volksgezondheid Tel mee met Taal	0	27.145	0
Cultuurparticipatie Hip-Hop-o-theek	0	25.000	0
SGB – Mobiele Maakplaats	90.240	0	0
SGB – Camouflagecursussen kleine kern	122.735	0	0
	<u>6.313.458</u>	<u>5.601.644</u>	<u>5.827.000</u>

Opbrengsten diensten en producten

Opbrengsten contributies	730.469	664.374	670.000
Schadevergoedingen	10.515	4.423	5.000
	<u>740.984</u>	<u>668.797</u>	<u>675.000</u>

Overige

Diverse baten	53.377	60.021	50.000
Dekking afschrijvingslasten door bestemmingsfonds	95.980	115.651	95.000
Rentebaten	0	0	0
	<u>890.341</u>	<u>844.470</u>	<u>820.000</u>

Specifieke dienstverlening

Lezingen en cursussen	7.917	6.232	0
Overige dienstverlening / Detachering	0	0	0
	<u>7.917</u>	<u>6.232</u>	<u>0</u>

Onttrekking uit reserves

Onttrekking uit reserve	0	0	0
	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

TOTAAL BATEN

7.211.716	6.452.346	6.647.000
=====	=====	=====

De gerealiseerde subsidies zijn hoger dan de begrote subsidies 2023.

De afwijking inzake de basissubsidie wordt met name veroorzaakt door de groei met betrekking tot de inwonersaantallen van de verschillende gemeenten alsook door een hoger inflatiepercentage dan voorheen begroot.

De doelsubsidies zijn hoger doordat er meer producten vanuit gemeenten alsook derden zijn afgenomen danwel zijn gerealiseerd dan begroot.

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.

25 MAART 2024

FSV
ACCOUNTANTS+ADVISEURS

LASTEN

Personeelskosten

Personeel in loondienst:

Salarislasten	2.753.904	2.403.440	2.552.000
Pensioenkosten	406.357	369.338	375.000
Premies en sociale lasten	456.591	317.815	330.000
Reiskosten en onkostenvergoedingen	70.472	53.999	62.500
Studiekosten/deskundigheidsbevordering	50.631	52.280	58.000
Overige kosten personeel in loondienst	118.099	69.657	78.500
	<u>3.856.054</u>	<u>3.266.529</u>	<u>3.456.000</u>

Personeel niet in loondienst:

Uitzendkrachten en vrijwilligers	24.305	16.958	25.000
Inhuur derden en advieskosten	101.260	84.831	100.000
	<u>125.565</u>	<u>101.789</u>	<u>125.000</u>

Overige personeelskosten

Ontslagkosten personeel	21.033	0	0
	<u>21.033</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
	<u>4.002.652</u>	<u>3.368.318</u>	<u>3.581.000</u>
	=====	=====	=====

Medewerkers in 2023

Er waren in 2023 92 medewerkers in dienst (83 vrouwen en 9 mannen), waarvan 60 voor onbepaalde tijd en 32 voor bepaalde tijd. Dit is in totaal 61,81 FTE.

Er gingen in 2023 16 medewerkers uit dienst en er kwamen 28 medewerkers in dienst.

In 2023 werkten er 7 medewerkers full-time en 85 parttime.

Het ziekteverzuim is licht gestegen naar 8,64%. In 2022 was dit 8,29%. Dit ziekteverzuim is inclusief langdurig ziekteverzuim en zwangerschap.

Vrijwilligers in 2023

Er waren 459 vrijwilligers actief, in 2022 waren dit er 422.

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.

25 MAART 2024

FSV
ACCOUNTANTS+ ADVISEURS

Huisvestingskosten

Huur gebouwen	721.566	687.304	725.000
Schoonmaakkosten	74.117	71.277	75.000
Energie- en servicekosten	260.703	208.125	302.000
Afschrijving inventaris	16.226	15.407	21.000
Afschr. inventaris gedekt door best.fonds	95.980	115.651	95.000
Verzekering en beveiliging	28.189	22.153	25.000
Belastingen	8.045	7.865	10.000
Onderhoud gebouw en inventaris	523	275	1.000
Kleine aanschaffingen	0	0	0
Overige huisvestingskosten	38.310	25.463	37.000
Resultaat huisvesting naar bestemmingsfonds	42.510	20.326	0
	<u>1.286.169</u>	<u>1.173.846</u>	<u>1.291.000</u>
	=====	=====	=====

Collectie en media

Boeken en mediadragers	481.744	506.052	515.000
Leen- en reproprecht	144.192	93.637	160.000
Tijdschriften en dagbladen	70.429	72.023	80.000
Kosten aanschafinformatie en titelbeschrijving	51.479	59.822	62.000
Overige kosten collectie en media	2.646	1.220	8.000
	<u>750.490</u>	<u>732.754</u>	<u>825.000</u>
	=====	=====	=====

Bestuurskosten

Contributies	32.560	31.213	30.500
Accountantskosten	21.583	18.000	18.000
Bestuurskosten en vergoedingen	9.900	8.283	10.000
Representatiekosten	176	927	1.000
Documentatie en vakliteratuur	1.102	1.376	1.000
Promotie	33.630	32.384	33.000
Overige organisatiekosten	39.710	33.896	26.500
	<u>138.661</u>	<u>126.079</u>	<u>120.000</u>
	=====	=====	=====

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.

25 MAART 2024

FSV
ACCOUNTANTS+ ADVISEURS

Administratiekosten

Financiële en personeelsadministratie	42.185	41.765	54.000
Reproductie	20.038	12.779	25.000
Telefoonkosten	10.081	5.789	10.000
Porti- en vrachtkosten	6.231	2.753	3.000
Bankkosten	10.071	12.771	10.000
Kantoorbenodigdheden	4.728	3.954	5.000
Overige kantoorkosten	1.766	6.522	8.000
	<u>95.100</u>	<u>86.333</u>	<u>115.000</u>
	=====	=====	=====

Automatiseringskosten

Bibliotheekautomatisering	154.015	146.048	146.000
Communicatiekosten	19.432	18.510	20.000
Afschrijving automatisering	65.393	58.624	58.000
Kosten ledenadministratie	7.599	7.372	7.000
Overige automatiseringskosten, inhuur derden	132.670	128.582	139.000
	<u>379.109</u>	<u>359.136</u>	<u>370.000</u>
	=====	=====	=====

Transportkosten

Transportkosten	34.714	31.969	42.000
-----------------	--------	--------	--------

Specifieke kosten

Specifieke kosten projecten	449.440	290.510	295.000
-----------------------------	---------	---------	---------

Overige

Overige kosten	3.892	9.963	7.500
----------------	-------	-------	-------

TOTAAL LASTEN

	<u>7.140.227</u>	<u>6.178.908</u>	<u>6.646.500</u>
	=====	=====	=====

RESULTAAT EXPL. BOEKJAAR

	71.489	273.438	500
--	---------------	----------------	------------

Resultaatbestemming

Toevoeging algemene reserve / bestemmingsreserve	71.489	273.438	0
--	--------	---------	---

RESULTAAT BOEKJAAR

	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>500</u>
	=====	=====	=====

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.

25 MAART 2024

FSV
ACCOUNTANTS+ADVISEURS

Verantwoording WNT-bezoldiging Raad van Bestuur

Gegevens 2023	
bedragen x € 1	A.A.H. Vos
Functiegegevens	Directeur-bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 t/m 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	98.697
Beloningen betaalbaar op termijn	13.818
<i>Subtotaal</i>	<i>112.515</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	112.515
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t. N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.
Gegevens 2022	
bedragen x € 1	A.A.H. Vos
Functiegegevens	Directeur-bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 t/m 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	93.007
Beloningen betaalbaar op termijn	13.113
<i>Subtotaal</i>	<i>106.120</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000
Bezoldiging	106.120

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.

25 MAART 2024

FSV
ACCOUNTANTS+ ADVISEURS

Verantwoording WNT bezoldiging Raad van Toezicht (1/2)

Gegevens 2023			
bedragen x € 1	H. Kuus	J. van Dinteren	P.G.A. Reijers
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 t/m 31/12	01/01 t/m 31/12	01/01 t/m 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	2.700	1.800	1.800
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	33.450	22.300	22.300
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	2.700	1.800	1.800
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2022			
bedragen x € 1	H.Kuus	J. van Dinteren	P.G.A. Reijers
Functiegegevens	Lid/Voorzitter	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01 t/m 31/12	01/01 t/m 31/12	01/01 t/m 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	1.153	1.153	1.153
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	21.600	21.600	21.600

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.

Verantwoording WNT-bezoldiging Raad van Toezicht (2/2)

Gegevens 2023		
bedragen x € 1	B.W. de Graaff	P. van Moort
Functiegegevens	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 t/m 12/12	01/01 t/m 31/12
Bezoldiging		
Bezoldiging	1.800	1.800
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	22.300	22.300
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	1.800	1.800
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t. N.v.t.	N.v.t. N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2022		
bedragen x € 1	B.W. de Graaff	P. van Moort
Functiegegevens	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01 t/m 31/12	01/01 t/m 31/12
Bezoldiging		
Bezoldiging	1.153	1.153
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	21.600	21.600

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.

25 MAART 2024

FSV
ACCOUNTANTS+ ADVISEURS

IX OVERIGE GEGEVENS

Statutaire regeling inzake winstbestemming

Het voordelige exploitatiesaldo van ieder boekjaar staat in overeenstemming met de (statutaire) regelingen inzake resultaatbestemming ter beschikking van het bestuur van de stichting. Het bestuur heeft de mogelijkheid om ten laste van de vrije reserves van de stichting in enig boekjaar een bestemmingsreserve te vormen gericht op de uitbreiding, ontwikkeling en het in stand houden van de Openbare Bibliotheek.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen geweest die aanleiding geven tot het maken van opmerkingen.

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.

25 MAART 2024

FSV
ACCOUNTANTS+ ADVISEURS

X CONTROLEVERKLARING ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.

25 MAART 2024

FSV
ACCOUNTANTS+ADVISEURS

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Stichting Openbare Bibliotheek Rivierenland

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Stichting Openbare Bibliotheek Rivierenland te Tiel gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Openbare Bibliotheek Rivierenland per 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJK-Richtlijn C1 Verslaggeving voor kleine organisaties zonder winststreven.

De jaarrekening bestaat uit: de balans per 31 december 2023;

1. de Staat van baten en lasten over 2023; en
2. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Openbare Bibliotheek Rivierenland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.

25 MAART 2024

FSV
ACCOUNTANTS+ADVISEURS

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Rjk C1 Verslaggeving voor kleine organisaties zonder winststreven.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende Rjk C1 Verslaggeving voor kleine organisaties zonder winststreven. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.

25 MAART 2024

FSV
ACCOUNTANTS+ ADVISEURS

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.

25 MAART 2024

FSV
ACCOUNTANTS+ ADVISEURS

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de met governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Zaltbommel, 25 maart 2024

FSV Accountants + Adviseurs B.V.

was getekend

Y.G.P.M. Viguurs AA

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.

25 MAART 2024

FSV
ACCOUNTANTS + ADVISEURS

Bibliotheek Rivierenland

maart 2024

